

Selvitys ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kirjastojen asiakkaiden käytössä olevista verkkokirjapalveluista

Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuri- ja taidepolitiikan osaston selvityksessä, joka on pääosin tehty syksyllä 2024, tarkastellaan ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kirjastoissa käytössä olevia verkkokirjapalveluita (e-kirjapalveluita) kirjastojen verkkosivuilta saatavien tietojen pohjalta (liite 1) ja esitetään arvio palveluihin sisältyvien e-kirjojen käytön korvaamisesta.

1. Tausta

- Eduskunnan vastaukseen EV 80/2023 vp — HE 46/2023 vp sisältyy lausuma: 2. *Hallitus selvittää mahdollisuuden sisällyttää verkkokirjahyllyjen käyttäminen e-kirjojen ja e-äänikirjojen kirjastokäytön korvauksen piiriin.*
- HE 46/2023 vp (s. 16): *Verkkokirjahylly on kaupallinen palvelu, jossa organisaatiokäyttäjien henkilöstölle tai muulle henkilöpiirille (esim. korkeakoulun opiskelijat) käytettäväksi on tarjolla laaja, palveluntarjoajan ennalta määrittelemä teosrepertuaari.*
- Tässä selvityksessä käytetään eduskunnan lausumassa tarkoitetuista palveluista ilmaisua *verkkokirjapalvelu* tai *e-kirjapalvelu*. Verkkokirjahylly-ilmaisu näyttää muodostuneen osaksi yhden verkkokirjapalvelun nimeä (Alma Talent), eikä tätä ilmaisua ole syytä jatkossa käyttää kuvaamaan tällaisia palveluita yleisesti.
- Selvityksessä esitetään yleiskuva ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kirjastojen käytössä olevista verkkokirjapalveluista ja niiden sisällöstä oppilaitosten julkisilta sivuilta syksyllä 2024 saatavissa olleiden tietojen pohjalta. Osa kokoelmiin ja niiden käyttöön liittyvistä tiedoista on mahdollista saada ainoastaan olemalla kyseisen oppilaitoksen opiskelija tai henkilökuntaa.

2. E-kirjojen ja e-äänikirjojen kirjastokäytön korvauksen perusteet (voimassa oleva laki)

- E-kirjan ja e-äänikirjan kirjastokäyttö edellyttää aina oikeudenhaltijan luvan.
- E-kirjan ja e-äänikirjan kirjastokäytön korvaus ei perustu tekijänoikeuden kansainvälisiin konventioihin eikä EU:n lainsäädäntöön. Korvaus ja sen soveltamisala ovat kansallinen ratkaisu.

- Tekijänoikeuslain 38 a §:n 1 mom. (1216/2023):

"Kun yleinen kirjasto tai korkeakoulukirjasto välittää kustantajan tai muun oikeudenhaltijan kanssa sovitulla ehdoilla kirjaston kokoelmaan kuuluvan e-kirjan tai e-äänikirjan yleisölle siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada e-kirja tai e-äänikirja saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana käytettäväksi rajoitetuksi ajaksi, e-kirjaan tai e-äänikirjaan sisältyvän 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun kirjallisen teoksen, sävellysteoksen, valokuvateoksen ja muun kuvataiteen teoksen tekijällä ja kirjallisen teoksen suullisella esittäjällä on oikeus saada tästä käytöstä korvaus. Tekijällä ja esittäjällä on oikeus korvaukseen sen estämättä, mitä hänen ja e-kirjan tai e-äänikirjan kustantajan tai muun oikeudenhaltijan välillä on sovittu teoksen kirjastossa tapahtuvasta käytöstä maksettavasta korvauksesta."

- HE 46/2023 vp:

- Pykälän soveltamisalaan ei kuuluisi ns. verkkokirjahyllypalvelun käyttö kirjastoissa. Verkkokirjahylly on kaupallinen palvelu, jossa organisaatiokäyttäjien henkilöstölle tai muulle henkilöpiirille (esim. korkeakoulun opiskelijat) käytettäväksi on tarjolla laaja, palveluntarjoajan ennalta määrittelemä teosrepertuaari. Jos kirjasto hankkii asiakaskunnalleen lisenssin tällaisen verkkokirjahyllypalvelun sisällön käyttöön, tietyn e-kirjan tai e-äänikirjan käyttöoikeudesta kirjastossa ei ole sovittu pykälässä tarkoitetulla tavalla eikä e-kirja tai e-äänikirja ole kirjaston kokoelmissa.
- E-kirjan ja e-äänikirjan katsotaan sisältyvän kirjaston kokoelmiin, kun kirjasto on hankkinut kirjan kustantajan tai muun kirjanvälittäjän kanssa tehdyllä sopimuksella, jossa on sovittu kirjastokäytön ehdot ja korvaus. Näin hankitun aineiston välittäminen kirjaston asiakkaille voi tapahtua kirjaston omassa tai useamman kirjaston yhteisessä palvelussa tai esimerkiksi kuntien yhteisessä e-kirjastossa.
- Kirjastolisenssien ehdot (esim. yhtäaikaisten käyttäjien määrä) vaikuttavat e-aineiston käyttötaphtumien määrään ja tämän pykälän mukaisesti tekijöille maksettaviin korvauksiin. Korvaukseen oikeutettuja e-aineiston käyttötaphtumia olisivat todennettavissa olevat käytöt, joissa lisenssiehtojen mukaisesti e-kirja tai e-äänikirja on ollut käytettävissä rajoitetun ajan, ts. mahdollisuus käyttää teosta loppuu ennalta määritellyn ajan jälkeen. Uusi rajattu käyttöaika on uusi perinteistä lainausta vastaava käyttötaphtuma.
- Pykälän soveltamisalaan ei kuuluisi ns. verkkokirjahyllypalvelun käyttö kirjastoissa. Verkkokirjahylly on kaupallinen palvelu, jossa organisaatiokäyttäjien henkilöstölle tai muulle henkilöpiirille (esim. korkeakoulun opiskelijat) käytettäväksi on tarjolla laaja, palveluntarjoajan ennalta määrittelemä teosrepertuaari. Jos kirjasto hankkii asiakaskunnalleen lisenssin tällaisen verkkokirjahyllypalvelun sisällön käyttöön, tietyn e-kirjan tai e-äänikirjan käyttöoikeudesta kirjastossa ei ole sovittu pykälässä tarkoitetulla tavalla eikä e-kirja tai e-äänikirja ole kirjaston kokoelmissa.

- Verkkokirjapalveluihin (verkkokirjahylly) liittyvän lakimuutoksen valmistelussa esitettyjä näkökohtia:
 - Kansainvälisten Suomea velvoittavien sopimusten vuoksi ulkomaisia tekijöitä ei voida sulkea pois korvauksen soveltamisalasta.
 - Verkkokirjapalveluiden aineistot ovat pitkälti ulkomaisia (tieteellinen kirjallisuus); tällöin on varauduttava myös korvauksen valumiseen ulkomaisille tekijöille, mikä vähentää kotimaisten korvauksia tai edellyttää lisää rahaa.
 - Verkkokirjapalvelut ovat kaupallisten toimijoiden palveluita, eivät kirjastojen toteuttamia ja hallinnoimia palveluita.
 - Verkkokirjapalveluita on käytössä lukuisissa erilaisissa yhteisöissä; mitkä ovat perusteet kirjaston asiakkaiden toimesta tapahtuvan käytön korvaamiseen (vrt. esim. yritysten ja muiden yhteisöjen henkilöstön käyttö)?
 - Esim. yksittäinen, erillinen artikkeli, jolla ei ISBN-numeroa, ei ole e-kirja eikä ole korvauksen piirissä.
- Verkkokirjapalvelut / e-kirjapalvelut ja äänikirjan lukijat (esittävä taiteilija) – laissa valitun rajauksen perusteet:
 - E-kirjojen ja e-äänikirjojen kirjastokäytön korvaus ei ole tekijänoikeudellinen korvaus, eikä siihen ole tekijänoikeuden kansainvälisiin sopimuksiin tai EU:n direktiiveihin perustuvaa velvoitetta.
 - Tekijän oikeus välittää e-aineistoa yleisölle kirjastoissa ei raukea, vaan käyttö kirjastossa edellyttää aina sopimista tekijän tai muun oikeudenhaltijan, käytännössä kustantajan, kanssa.
 - Verkkokirjapalveluiden osalta sopimus palvelun käyttämisestä tehdään kirjaston ja verkkokirjapalvelun välillä, ei kirjaston ja kustantajan/oikeudenhaltijan välillä. Sopimus sisältää palvelun sisältämän repertuaarin.
 - Korvaus on kulttuurin tukea, jolla valtio haluaa tukea kirjallisuuden alan tekijöitä (kirjailijat, kääntäjät) ja lukijoita, kuvantekijöitä (kuvittajat) sekä musiikin tekijöitä (nuottijulkaisuihin ja äänikirjoihin sisältyvä).
 - Koska kyse ei ole tekijänoikeudellisesta korvauksesta, lainsäädäntöratkaisu on pyritty tekemään tarkkarajaiseksi ja selkeäksi sekä mahdollisimman pitkälle myös ennakoitavaksi. Käyttömäärät ja niiden kehitys vaikuttavat korvaukseen tarvittavan määrärahan suuruuteen tulevaisuudessa.

- Verkkokirjapalveluiden aineistot eivät olisi (korkeakoulu)kirjastojen hallinnassa teoskappaleiden lainaamiseen verrattavalla tavalla (ennalta määritelty, ajallisesti rajoitettu käyttöaika). Lisäksi verkkokirjapalveluiden aineistot voivat sijaita missä päin maailmaa tahansa.
- Esim. kuntien yhteisen e-kirjaston aineistot tulevat ovat asiakkaiden saatavilla kirjaston hallinnassa olevalta sisältöpalvelimelta kustantajan kanssa sovittujen lisenssiehtojen mukaisesti ja laajuudessa.
- Verkkokirjapalvelun käytöstä kertyvä tieto (avausmäärät) ei ole yhteismitallista verrattuna pykälässä tarkoitettuun käyttöön. Avausmäärät eivät kerro aineiston ”e-lainauskerroista”, vaan ovat muunlaista tietoa aineiston avausintensiteetistä (esim. yhden käyttäjän avauskertojen lukumäärä ja tiheys jollain aikavälillä).
- Verkkokirjapalveluiden käyttäjien määrää ja käyttöaikaa ei ole yleensä palveluissa rajattu; samaa nimekettä voi yleensä samanaikaisesti käyttää rajoittamaton määrä käyttäjiä.
- Korvauksen maksaminen on valtion vastuulla (budjetin määräraha). Määrärahan suuruutta ei ole absoluuttisesti sidottu esim. käytön määrään, kuten ei myöskään lainauskorvausta, vaan korvaukseen käytettävissä oleva määräraha määrittyy budjettivalmistelun kautta; siihen voi oikeudenhaltijapuolen painostuksella olla vaikutusta.
- Sillä, ovatko verkkokirjapalvelut e-kirjastokäytön korvauksen piirissä vai eivät, ei ole vaikutusta korkeakoulujen päätökseen hankkia tai olla hankkimatta e-kirjapalveluita tai e-kirjoja lisenssisopimuksella suoraan kustantajalta.
- E-aineistojen kirjastokäytön korvaus ei saisi vaikuttaa negatiivisesti tekijöiden ja kustantajien väliin sopimuksiin ja niissä sovittuihin korvauksiin, ts. kustantajien tekijöille maksamien korvausten ei tulisi vähentyä tämän korvauksen varjolla. Vaikutuksen tulisi olla sen sijaan positiivinen ja lisätä e-kirjojen ja e-äänikirjojen saatavuutta ja käyttöä kirjastoissa.

3. Verkkokirjapalveluiden arviointiin liittyviä näkökohtia

Muun muassa seuraavat seikat puhuvat sen puolesta, että tekijänoikeuslaissa ei tulisi säätää korvausta verkkokirjapalveluissa olevien e-kirjojen kirjastokäytöstä.

- Ulkomaisten palveluiden osuus ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kirjastojen tilaamista verkkokirjapalveluista (ja ulkomaisten teosten osuus käytettävissä olevista teoksista)

- Hyvin suuri osa palveluista on ulkomaisia, esim. [Helsingin yliopiston e-kirjapalvelut](#).
- Palveluiden käyttömääristä ei ole tietoa. On oletettavaa, että suuri osa käytöstä kohdistuu ulkomaisiin teoksiin.
- Ulkomaisia oikeudenhaltijoita ei voida Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten velvoitteiden vuoksi sulkea korvauksen ulkopuolelle.
- Käyttötietojen saatavuus korvaustilitysten mahdollistamiseksi
 - Kirjastot hankkivat verkkokirjapalvelut opiskelijoiden ja henkilökunnan käytettäväksi. Kirjastojen sivuilla on vain vähän tietoa verkkokirjapalveluista. Käyttäjä ohjataan katsomaan lisätietoja palveluista, ja e-kirjojen käyttö tapahtuu ulkopuolisissa, kaupallisissa palveluissa. Kirjastot eivät kontrolloi verkkokirjapalveluiden käyttöä. Tästä voidaan päätellä, että kirjastot eivät kerää teoskohtaisia tietoja palveluiden käytöstä.
 - Tämänhetkisen käsityksen mukaan kirjastoilla ei ole ulkopuolisissa palveluissa tapahtuvasta teosten käytöstä tietoja.
 - Kirjasto ei välttämättä edes pääse näkemään teoskohtaisia tietoja ulkopuolisen tahon palvelusta. Kaupalliset yritykset eivät yleensä luovuta tällaisia tietoja liikesalaisuuksiin vedoten.
 - Kirjasto ei todennäköisesti myöskään voisi luovuttaa mahdollisia tietoja edelleen yhteishallinnointijärjestöille ilman verkkokirjapalvelua tarjoavan yrityksen suostumusta.
 - Nykyisin korvauksen piiriin kuuluvissa tilanteissa e-kirjat kuuluvat kirjaston kokoelmiin ja tieto e-kirjojen käytöstä kertyy suoraan kirjastoille.
 - On epätodennäköistä, että verkkokirjapalveluita tarjoavat yritykset, varsinkaan ulkomaiset, olisivat halukkaita luovuttamaan käyttötietoja järjestöille. Palveluiden käyttödata kuuluu yleensä yrityksen liikesalaisuuksiin eivätkä yritykset luovuta tietoja kolmansille tahoille.
- Mahdollisuus rajata laissa korvauksen soveltamisalaa esimerkiksi teoksen kielen, tekijän ja lukijan kansalaisuuden, verkkokirjapalvelua tarjoavan yrityksen kotipaikan tai muun vastaavan seikan perusteella
 - Ei voida rajata.
 - Asiassa on huomioitava mm. Bernin yleissopimuksen kansallinen kohtelu ja EU:n syrjimättömyysperiaate.

- Tanskassa / Norjassa e-aineistojen kirjastokäytön korvaus (myös lainauskorvaus) on rajattu vain tanskankielisiin / norjan- ja saamenkielisiin teoksiin, mutta korvauksesta ei säädetä tekijänoikeuslaissa.
- Suomessa lainauskorvauksesta ja e-kirjastokorvauksesta on säädetty tekijänoikeuslaissa, joten tätä korvausoikeutta koskevat Bernin yleissopimuksen velvoitteet (mm. kansallisen kohtelun periaate) ja korvauksia tulee maksaa ulkomaisille tekijöille yhdenvertaisesti samoilla periaatteilla.
- Verkkokirjapalvelut muissa maissa
 - Eivät kuulu vastaavan korvauksen piiriin.
 - E-aineistojen kirjastokäytön korvauksesta on säädetty (jossain muodossa) Suomen lisäksi Tanskassa, Norjassa, Islannissa, Isossa-Britanniassa, Kreikassa, Kroatiaassa, Liechtensteinissa, Kanadassa ja Australiassa.¹
 - Korkeakoulukirjastoissa tapahtuva käyttö kuuluu korvauksen piiriin Suomen lisäksi vain Norjassa ja Australiassa.²
 - Tiedossa ei ole, että verkkokirjapalveluiden käyttö ja korvaukset olisi missään maassa rinnastettu nimikkeittäin hankittuihin e-kirjoihin ja e-äänikirjoihin.
- Edellytykset verkkokirjapalveluiden sisällyttämiseksi korvauksen piiriin
 - Edellyttäisi lainsäädännön muuttamista.
 - Aiheuttaisi painetta määrärahan lisäämiselle. Nykyinen määräraha (1 M euroa) riitti v. 2024 nykyisenlaajuiseen e-aineistojen käytön korvaukseen siten, että teoskohtainen korvaus oli samansuuruinen kuin fyysisten kirjojen lainauskorvaus. Jos soveltamisalaa laajennettaisiin lainmuutoksella, kasvaisivat käyttömäärät. Käyttömääriä ja korvausmäärärahan lisätarvetta ei ole mahdollista ennakoida, koska korkeakoulujen hankkimien verkkokirjapalveluiden sisältämien teosten käyttömääristä ei ole tietoja saatavilla.

¹ [Scoping study on Public Lending Right - Revised \(WIPO\)](#), s. 35–38.

² [Scoping study on Public Lending Right - Revised \(WIPO\)](#), s. 35–38.

4. Havaintoja kirjastojen verkkokirjapalveluista

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kirjastojen hankkimista verkkokirjapalveluista voidaan kirjastojen verkkosivuilta saatavien tietojen pohjalta esittää seuraavia havaintoja.

Yleistä:

- tarkastelussa verkkokirjapalvelut neljässä ammattikorkeakoulussa ja neljässä yliopistossa niiden julkisilta sivuilta saatavien tietojen pohjalta
- kotimaisia verkkokirjapalveluita on käytössä 10 (amk) ja 5 (yliopistot), ulkomaisia verkkokirjapalveluita 9 (amk) ja 28 (yliopistot); palveluihin sisältyy myös yhden tai muutaman kirjan palveluita/kokoelmia
- osa palveluista toimii lukuaikaperusteisina³
- kirjaston sivuilla verkkokirjapalvelu voi olla myös verkko-oppimisympäristö tai oppimisalusta⁴

Yhtäaikaisten käyttäjien määrä:

- yleensä ei ole rajoitettu
- saman palvelun yhtäaikaisten käyttäjien määrät ja laina-ajat (käyttöajat) voivat vaihdella eri kirjastoissa
- esim. Booky.fi: yhtäaikaisten lisenssien määrä vaihtelee kirjakohtaisesti, esim. 1-3, 5-25

³ Lukuoikeus-mallissa kullekin e-kirjalle on ostettu 12 kuukauden tilauskaudeksi tietty määrä käyttöoikeutta, tavallisimmin 325 lainapäivää. Kun käyttöoikeus on kulutettu loppuun, e-kirja joko poistetaan kokoelmasta väliaikaisesti tai käyttöoikeutta ostetaan lisää riippuen kirjan hinnoittelusta. ([Ebook Central - E-kirjaopas - LibGuides at Aalto University](#))

⁴ Wikipedia: **Oppimisalusta** tai **verkkoperustainen oppimisympäristö** tarkoittaa [oppimisympäristön](#) verkkoteknologista osaa, jolla tuetaan [oppimisprosessien](#) sekä siihen läheisesti liittyvien muiden toimintojen hallintaa.^[1]

Useimmat oppimisalustat sisältävät välineitä oppimateriaalien verkkojulkaisemiseen ja hallintaan, erilaisia keskustelutoimintoja sekä mahdollisuuden tehdä ja palauttaa tehtäviä sähköisesti. Opiskelu verkossa voi olla [etäopiskelua](#) tai se voi tapahtua luokahuoneessa, jossa opiskelijoilla on käytössään [tietokone](#). [Verkko-opiskelu](#) vapauttaa opiskelijat ja opettajat tekemään työtä valitseminaan aikoina, mutta toisinaan voidaan myös sopia yhteisestä opiskeluaajasta ja käydä tosiaikaista keskustelua.

Oppimisalustan palveluntarjoaja saattaa myydä joko oikeutta ohjelmiston käyttöön tai palvelintilaa tai molempia. Osa oppimisalustoista on kaupallisia, osa taas perustuu [avoimeen lähdekoodiin](#). Vapaissa ohjelmissa on jo paljon hyvin kehittyneitä ominaisuuksia kuten [wikityökalu](#). Näitä ohjelmia käyttäjät voivat vapaasti muokata tarpeitaan vastaaviksi.

Laina-aika:

- yleensä ei erillistä laina-aikaa (käyttöaikaa)
- laina-aika (käyttöaika) vaihtelee sovitun mukaisesti; kirjastoissa erilaisia laina-aikoja samoissa palveluissa
- joissain palveluissa selaimen sulkeminen lopettaa lainan

Online/offline-käyttö:

- yleensä ei voida ladata offline-käyttöä varten; kirjastokäyttöön yksittäin hankitut nimekkeet ladattavissa

Muuta:

- suomenkielisiä, englanninkielisiä e-kirjoja; muita kieliä ei mainita; ruotsinkielisissä oppilaitoksissa oletettavasti ruotsinkielistä kirjallisuutta tarjolla
- e-äänikirjat; nimenomaisia äänikirjoja tarjolla vain harvassa palvelussa; palveluissa saattaa olla maininta e-kirjan kuuntelumahdollisuudesta

Kirjastojen sivuilla olevaa tietoa e-kirjapalveluiden käyttämisestä ym.:

- Helsingin yliopiston e-kirjapalveluista ei löydy tietoa laina-ajasta eikä käyttäjien määrästä
- Jyväskylän yliopistossa e-kirjapalvelut löytyvät tietokanta-nimellä

5. Johtopäätöksiä

- Verkkokirjapalveluiden kirjastokäytöstä ei ole mahdollista säätää nykyistä e-kirjojen ja e-äänikirjojen kirjastokäytön korvausta vastaavaa korvausta seuraavista syistä (mm.):
- Verkkokirjapalveluiden käyttöehdot vaihtelevat suuresti ja ovat yhteismitattomia; erilaisin periaattein tapahtuvalle verkkokirjapalveluiden käytölle ei ole mahdollista määritellä yhteisiä korvauksen perusteita, joissa palveluiden erot pystyttäisiin ottamaan huomioon; erilaisia palveluiden käyttötapoja ei ole mahdollista käsitellä yhdenmukaisesti.
- Käyttötietoa ei ole helposti saatavilla; kirjastoille ei oletettavasti kerry tietoa verkkokirjapalveluiden käytöstä.

- Käyttötiedot ovat saatavissa vain e-kirjapalveluista; käyttö tapahtuu palveluista, ei kirjastojen järjestelmien kautta; käyttötietoja ei voida hankkia ympäri maailmaa olevista palveluista.
- Korvausta ei kansainvälisten sopimusten velvoitteiden vuoksi voida rajata vain kotimaisiin verkkokirjapalveluihin eikä kotimaisiin tekijöihin.
- On oletettavaa, että verkkokirjapalvelut eivät luovuta tietoa palveluidensa ja niihin sisältyvien teosten käytön määristä (liikesalaisuudet); tietoja olisi mahdollista saada vain vapaaehtoisuuden pohjalta.
- Korvauksen tilittämisen edellytyksenä on käyttödatan saaminen. Ilman käytöstä saatavaa tietoa korvausta ei pystyttäisi kohdentamaan niille tekijöille, joiden teoksia on käytetty. Nykyisin korvaukset kohdennetaan lainaus- ja e-kirjastokäyttötiedon perusteella.
- Verkkokirjapalvelut ja niiden kautta käytettävät aineistot ovat moninaisia ja palvelut suuruudeltaan hyvin eri kokoisia; palvelut sisältävät usein myös aineistoa, joka ei ole edes lainauskorvauksen piirissä (lehdet, av-sisältö). Tällaisia yhdistelmäpalveluita ei kuitenkaan voitaisi sulkea soveltamisen ulkopuolelle.
- Osa palveluista on luonteeltaan oppimisympäristöjä, joissa myös muuta aineistoa kuin e-kirjoja.
- Palveluntarjoaja yleensä päättää, mitä teoksia verkkokirjapalveluun sisältyy; kirjasto ei voine vaikuttaa palveluun sisältyviin aineistoihin.
- Osa palveluista on päivittyviä, toisin sanoen niiden sisältämä teosrepertuaari voi muuttua esim. kesken vuotta tai sopimuskautta.
- Verkkokirjapalvelun käyttö edellyttää käyttäjän ja verkkokirjapalvelun tarjoajan välistä sopimusta sekä kirjasto- että yrityskäytössä. Perustetta sille, miksi korkeakoulukirjaston hankkiman verkkokirjapalvelun käyttämisestä tulisi maksaa lisäkorvaus tekijälle mutta yrityksen tai muun organisaation, esim. ammattijärjestön tai tutkimusorganisaation henkilöstölleen hankkiman palvelun käyttämisestä ei, on vaikea löytää.

LIITE 1.

KATSAUS AMMATTIKORKEAKOULUJEN JA YLIOPISTOJEN KIRJASTOISSA KÄYTÖSSÄ OLEVIIN VERKKOKIRJAPALVELUIHIN (syksy 2024)

1. AMMATTIKORKEAKOULUT

Suomessa toimii 22 ammattikorkeakoulua [Ammattikorkeakoulut Suomessa - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#).

Tässä selvityksessä on tarkasteltu neljän ammattikorkeakoulun kirjaston tarjoamia verkkokirjapalveluita:

- Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JKL) [VLeBooks - E-aineisto-opas - Info Guides at JAMK University of Applied Sciences](#)
- Savonia ammattikorkeakoulu (SAV) [E-kirjapalvelut: löydä ja vertaile - E-kirjat ja muut e-aineistot - Oppaat / Guides at Savonia University of Applied Sciences](#)
- Hämeen ammattikorkeakoulu (HAMK) [| HAMK Finna](#)
- Turun ammattikorkeakoulu (TKU) [Kotimaiset e-kirjapalvelut - E-kirjaopas - Oppaat | Guides at Turku University of Applied Sciences \(turkuamk.fi\)](#)

Huom! Punaisella merkityt palvelut ovat kotimaisia.

Taulukkoon koottu saman palvelun erilaiset nimimuodot; eri nimillä tarjottavien palveluiden sisällöissä voi olla eroja.

E-kirjapalvelu /yritys, joka tarjoaa palvelun	Aineiston kuvaus	Yhtäaikaisten käyttäjien määrä	Laina-aika / käyttöaika	AMK	Lisätietoa/huomioita /arvioita
Alma Insights Bisneskirjasto ja Verkkokirjahylly	Jatkuvasti Alma Insightsin ⁵ uutuuksilla täydentyvä e-kirjavalikoima juridiikan, taloushallinnon ja esihenkilötyön aloilta.	Yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu.	Kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa.	JKL	- Jatkuvasti Alma Insightsin uutuuksilla täydentyvä e-kirjavalikoima - kotimainen e-kirjapalvelu (kotimaisia teoksia) - Palvelun e-kirjat soveltuvat kurssikirjoiksi (Alma Insights Verkkokirjahylly). - Verkkokirjahyllyn (Bisneskirjasto) seitsemästä oikeustieteen e-kirjasta on äänikirjaversiot. - Verkkokirjahylly (palvelun nimi); ei käytössä muissa palveluissa
	Kotimainen verkkokirjapalvelu. Aihealueina mm. johtaminen, liiketoiminnan kehittäminen ja sijoittaminen. E-kirjat	Ei yhtäaikaisten käyttäjien rajoituksia.		TKU	

⁵ Alma Insights -palvelukokonaisuus koostuu analysoidusta yritys- ja päättäjätiedosta, monipuolisista kiinteistötietopalveluista sekä ajantasaisesta lainsäädäntötiedosta ja muista juridisista sisällöistä. ([Oikea tieto oikeaan aikaan - Alma Insights](#))

	löytyvät yksittäisinä kirjoina myös Turun AMK:n Finna-hakupalvelusta				
	Kotimainen verkkokirjapalvelu. Aihealueina mm. johtaminen, talous ja juridiikka	Ei yhtäaikaisten käyttäjien rajoituksia.	Kirjoja ei voi ladata tietokoneella tai muille laitteille.	TKU	- vain online-luku mahdollista
Alma Talent Bisneskirjasto ja Verkkokirjahylly ⁶	Alma Talentin Bisneskirjasto ja Verkkokirjahylly sisältävät e-kirjoja esimerkiksi liiketaloudesta, johtamisesta ja lainsäädännöstä.	Ei rajoituksia.	Ei erillistä laina-aikaa.	SAV	
Alma Talent hakuteokset	Kotimainen verkkokirjapalvelu. Sisältää päivittyviä juridiikan alan e-kirjoja. E-kirjat löytyvät yksittäisinä kirjoina myös Turun AMK:n Finna-hakupalvelusta	Ei yhtäaikaisten käyttäjien rajoituksia.		TKU	
Alma Talent Bisneskirjasto, Päivittyvät hakuteokset & Verkkokirjahylly	Liiketalouden, taloushallinnon, esimiestyön ja juridiikan alan e-kirjoja. Hakuteokset päivittyvät.	Yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu.	E-kirjoja luetaan selaimessa. Offline-käyttö ei ole mahdollista. E-kirjoja ei voi ladata tietokoneelle tai mobiililaitteelle. E-kirjoja ei voi varata.	HAMK	
Booky.fi	Suomenkielisiä e-kirjoja.	Booky-kokoelmassa teos lainataan. Tällöin kirjan saa käyttöönsä vain yksi asiakas kerrallaan. Kirjakohtaisia lisenssejä 5-25 kappaletta kirjasta riippuen.	Kirjojen laina-aika vaihtelee. Kirjan voi palauttaa ennen laina-ajan päättymistä. Lainajan loputtua tiedosto ei enää ole käytettävissä.	JKL	- suomenkielisiä e-kirjoja
	Suomenkielisiä e-kirjoja.	Vaihtelee kirjakohtaisesti yhdestä kolmeen.	3 vuorokautta	SAV	- laina-aika vaihtelee, esim. 3 vrk
		Kirjoja voi lukea yksi käyttäjä kerrallaan. Lainamäärä -kohta kertoo, kuinka monta kirjaa on hankittu ja montako niistä on käytettävissä.		TKU	
Bonnier Pro	Kotimainen verkkokirjapalvelu johtamisen alalta. Sisältää päivittyviä e-kirjoja, aiheina mm. esimiestyö, talous ja rahoitus, osto ja logistiikka, markkinointi ja henkilöstö. E-kirjat löytyvät yksittäisinä kirjoina myös Turun AMK:n Finna-hakupalvelusta	Yhtäaikaisten käyttäjien määrä on 100.	Kirjoja ei voi ladata tietokoneelle tai muille laitteille.	TKU	- kotimainen verkkokirjapalvelu - 100 yhtäaikaista käyttäjää

⁶ Alma Insights sisältöpalvelut – Verkkokirjahyllyt: Koko Verkkokirjahylly; Juridiikka; Asuminen ja ympäristöoikeus; Fiducia och annan finsk juridik på svenska; Julkisoikeus; Perhe- ja perintöoikeus; Rikos- ja prosessioikeus; Siviilioikeus; Työoikeus; Verotus; Yritysoikeus; Artikkelit; Esihenkilötyö; Taloushallinto; Päivittyvät hakuteokset; Juridiikan hakuteokset; Taloushallinnon ja verotuksen hakuteokset; Työoikeuden hakuteokset; KLT-kirjallisuus; PHT-kirjallisuus ([Ammattikirjat diginä](#) | [Alma Insights Verkkokirjahylly \(almatalent.fi\)](#))

Ebook Central	Englanninkielisiä e-kirjoja eri aloilta. Sisältää sekä Academic Complete - kokoelman (yli 200 000 e-kirjan vaihtuva kokoelma), että pysyvällä lisenssillä ostettuja yksittäisiä kirjoja.	Academic Complete: yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajattu. Kirjaston yksittäisostot: kustantajasta riippuen yhden tai kolmen yhtäaikaisten käyttäjän rajoitus, tietty määrä lainakertoja tai rajaton yhtäaikaisten käyttäjien määrä.	Selaimessa luettaville kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa, ja kirjan käyttö päättyy kun selain suljetaan. Ladattavien kirjojen laina-aika vaihtelee kirjakohtaisesti. Laina-ajan umpeuduttua kirja vapautuu automaattisesti uudelleen lainattavaksi.	JKL	- englanninkielisiä e-kirjoja; myös pysyvällä lisenssillä ostettuja yksittäisiä kirjoja - Kirjaston yksittäisostot: kustantajasta riippuen yhden tai kolmen yhtäaikaisten käyttäjän rajoitus, tietty määrä lainakertoja tai rajaton yhtäaikaisten käyttäjien määrä. - Ladattavien kirjojen laina-aika vaihtelee kirjakohtaisesti.
	Monitieteinen, laaja e-kirjatiekanta. Sisällöstä pääosa on englanninkielistä.	Suurimmassa osassa kirjoja yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu. Kokoelmassa on myös kirjoja, joissa on yhden käyttäjän lisenssi. Käyttöoikeudet kerrotaan kunkin kirjan perustiedoissa.	E-kirjoja luetaan selaimessa tai lataamalla e-kirja lukuohjelmaan. Offline-käyttö on mahdollista lukuohjelmassa. Kirjat, joissa on yhden käyttäjän lisenssi, ovat luettavissa vain selaimessa. E-kirjat, joissa yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu, voi ladata tietokoneelle tai mobiililaitteelle.	HAMK	- Kirjat, joissa on yhden käyttäjän lisenssi, ovat luettavissa vain selaimessa. - E-kirjat, joissa yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu, voi ladata tietokoneelle tai mobiililaitteelle.
eBook Collection (EBSCO)	eBook Collection (EBSCO) sisältää englanninkielisiä e-kirjoja eri aloilta.	Kustantajien määrittelemät lisenssit vaihtelevat kirjakohtaisesti. Kirjalla voi olla tyypillisesti joko yksi tai kolme yhtäaikaista käyttäjää, siihen voi kuulua tietty määrä lainakertoja eli krediittejä vuodessa, tai sillä voi olla rajaton käyttöoikeus.	Selaimessa luettaville kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa, ja kirjan käyttö päättyy kun selain suljetaan. Ladattavien kirjojen laina-aika vaihtelee. Kun laina-aika päättyy, kirja vapautuu automaattisesti takaisin palveluun lainattavaksi.	JKL	lisenssit kirjakohtaisesti - 1 tai 3 yhtäaikaista - tietty määrä lainakertoja vuodessa - rajaton käyttöoikeus
Ebsco eBooks	E-kirjoja englannin kielellä.	Vaihtelee kirjakohtaisesti, useimmissa e-kirjoissa yhden tai kolmen yhtäaikaisten käyttäjän rajoitus.	Laitteelle ladattavien e-kirjojen laina-aika on joko 2 vuorokautta (1-3 yhtäaikaisten käyttäjän e-kirjat) tai 7 vuorokautta (rajattomien käyttäjämäärien e-kirjat). Selaimessa luettaville e-kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa.	SAV	- laina-aika 2 tai 7 vrk
EBSCO eBook Collection	Englanninkielisiä e-kirjoja eri aloilta.	Suurimmassa osassa kirjoja on 1-3 käyttäjän lisenssi. Kokoelmassa on myös kirjoja, joissa yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu.		HAMK	
EBSCO Audio Book Collection	Äänikirjoja eri aloilta, kirjat englanninkielisiä.	Äänikirjaa voi kuunnella yksi henkilö kerrallaan. Äänikirjoja voi varata.		HAMK	- äänikirjoja
Edita	Editan kustantamia e-kirjoja.	Rajoitettu yhtäaikaisten käyttäjien määrä: kirjasta riippuen 5 tai 10 yhtäaikaista käyttäjää.	Kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa.	JKL	- kotimainen palvelu - 5 tai 10 yhtäaikaista käyttäjää; ei laina-aikaa

Edita	Editan oppikirjat Gå med vinst, Kontakt, Engineer your English, Eye for Business ja New Healthy English.	Max. 20 yhtäaikaista käyttäjää/kirja.	E-kirjoilla ei ole erillistä laina-aikaa. Digikirjaikkunan aukiolo pitää kirjan varattuna, ja selainikkunasta poistuminen linkillä tai ruksista sulkemalla vapauttaa kirjan heti. Lepotilan, ikkunan virheellisen sulkeutumisen tai muun virhetilanteen tuloksena kirja vapautuu yhden tunnin kuluttua käyttäjän viimeisen sivulatauksen, haun tai muun toiminnon jälkeen.	SAV	- Editan kustantamat 5 oppikirjaa - 20 yhtäaikaista käyttäjää/kirja; ei laina-aikaa - selainikkunasta poistuminen tai selaimen sulkeminen vapauttaa kirjan
Edita Lakitieto	Editan juridisia ammattikirjoja.	Ei rajoituksia.	Ei erillistä laina-aikaa.	SAV	kotimainen
Ellibs	Eri alojen ja kustantajien e-kirjoja sekä äänikirjoja. Mahdollisuus hankkia e-kirjoja yksittäisostona useilta eri kustantajilta.	Ellibs-kokoelmassa teos on lainassa yhdellä käyttäjällä kerrallaan. Suosituimpia kirjoja on ostettu useampia kappaleita. Osa kirjoista on ostettu lainakertapakettina, eli ostoon kuuluu tietty määrä lainakertoja vuodessa.	Laina-ajan pituus on käyttäjälisenssillä myydyissä kirjoissa joko 4 h tai 7 vrk, ja lainakertalisenssillä myydyissä 10 min tai 7 vrk. Aiemmin lainattu kirja löytyy palvelusta menemällä Omaan kirjahyllyyn ja valitsemalla kohdan Nykyiset lainat. Kun laina-aika päättyy, kirja vapautuu automaattisesti palvelusta uudelleen lainattavaksi.	JKL	kotimainen Laina-ajan pituus on käyttäjälisenssillä myydyissä kirjoissa joko 4 h tai 7 vrk, ja lainakertalisenssillä myydyissä 10 min tai 7 vrk.
	Savonian Ellibs-kokoelma sisältää noin 500 e-kirjaa eri aihealueilta, enimmäkseen suomen kielellä.	Vaihtelee kirjakohtaisesti. Joissakin e-kirjoissa ei ole rajoitusta, joissakin samaa e-kirjaa voi lukea vain yksi käyttäjä kerralla.	Laina-aika vaihtelee e-kirjan lisenssin mukaan. Lainakertalisenssi-kirjoissa laina-ajaksi voi valita 59 vrk tai 10 min, käyttäjämäärälisenssi-kirjoissa 2 vrk tai 2 tuntia.	SAV	- enimmäkseen suomenkielisiä - käyttäjämäärä vaihtelee kirjakohtaisesti - Laina-aika vaihtelee e-kirjan lisenssin mukaan. Lainakertalisenssi-kirjoissa laina-ajaksi voi valita 59 vrk tai 10 min, käyttäjämäärälisenssi-kirjoissa 2 vrk tai 2 tuntia.
	E-kirjoja ja äänikirjoja pääasiassa suomeksi. Suosittelee kurssikirjoja ja muuta tietokirjallisuutta.	Yhtäaikaisten käyttäjien määrä riippuu siitä, kuinka monta kappaletta e-kirjaa on hankittu. Jos kirjassa on lukukertalisenssi, samanaikaisten käyttäjien määrä ei ole rajoitettu. Ajantasainen tieto lukuoikeudesta ilmoitetaan kirjan tiedoissa.	E-kirjoja luetaan selaimessa tai lataamalla e-kirja lukuohjelmaan. Kaikkia e-kirjoja ei voi lukea selaimessa. Äänikirjoja kuunnellaan selaimessa tai Ellibs-sovelluksessa. Offline-käyttö on mahdollista lukuohjelmalla ja Ellibs-sovelluksella. Laina-ajat vaihtelevat kirjakohtaisesti.	HAMK	- selain tai lataus - äänikirjat mainittu Kaikki kirjat voi ladata lukuohjelmaan omalle koneelle tai mobiililaitteisiin.
	Monialainen verkkokirjapalvelu. Sisältää sekä suomen- että englanninkielisiä e-kirjoja.	Kirjoja voi lukea yksi käyttäjä kerrallaan. Saatavuus-kohta kertoo, kuinka monta kirjaa on hankittu ja montako niistä on käytettävissä.	Laina-aika vaihtelee kirjoittain (pääsääntöisesti 1 vrk, 3 vrk tai 7 vrk). Kirjoja voi olla lainassa enintään 10 kerrallaan. Myös voimassa olevien	TKU	Laina-aika vaihtelee kirjoittain (pääsääntöisesti 1 vrk, 3 vrk tai 7 vrk). Kirjoja voi olla lainassa enintään 10 kerrallaan. Myös voimassa olevien varausten maksimimäärä on 10

		Palvelussa on myös kirjoja, joissa ei ole yhtäaikaisten käyttäjien rajoituksia. Näihin kirjoihin on hankittu lukukertoja. Jäljellä olevat lukukerrat näkyvät Saatavuus-kohdasta.	varausten maksimimäärä on 10.		
Kandidaattikustannus	Palvelussa yksi e-kirja, Kliininen farmakologia ja lääkehoito.	Yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu.	Kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa.	JKL	- kotimainen palvelu - yksi kirja
	Savoniassa käyttöoikeus Laboratoriolääketiede: kliininen kemia ja hematologia e-kirjaan	Ei rajoituksia.	Ei erillistä laina-aikaa.	SAV	
	Kandidaattikustannuksen e-kirjastosta löydät e-kirjana kaikki Kandidaattikustannuksen lääketieteelliset oppikirjat. Therapia Fennica, Kliininen farmakologia, Käsikirurgia, Laboratoriolääketiede, Ortopedia, Traumatologia.	Ei yhtäaikaisten käyttäjien rajoituksia.		TKU	
KauppakamariTieto Ammattikirjasto	Kauppakamarin julkaisemia e-kirjoja, jatkuvasti uutuuksilla päivittyvä palvelu. Aihealueet johtaminen, juridiikka, myynti, markkinointi ja viestintä, talous ja työsuhteet.	Yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu.	Kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa.	JKL	- kotimaisen kustantajan julkaisemia e-kirjoja
	Ammattikirjasto sisältää Kauppakamarin kustantamien kirjojen digiversioita. Aihealueita ovat johtaminen, talous, työsuhteet, juridiikka, myynti, markkinointi ja viestintä sekä ulkomaankauppa.	Ei rajoituksia.	Ei erillistä laina-aikaa.	SAV	
	Kotimainen verkkokirjapalvelu. Aihealueina mm. johtaminen, juridiikka ja talous	Ei yhtäaikaisten käyttäjien rajoituksia.	Kirjoja ei voi ladata tietokoneelle tai muille laitteille	TKU	
	KauppakamariTieto ja Ammattikirjasto sisältävät ajankohtaista tietoa taloushallinnosta, työsuhteesta, verotuksesta ja juridiikasta, johtamisesta, myynnistä ja markkinoinnista. KauppakamariTieto sisältää teoksia, joita päivitetään säännöllisesti. Päivitysaika ja muutokset näkyvät teoksen ensimmäisellä sivulla. Ammattikirjastossa on e-kirjoja. E-kirjat vastaavat painettua kirjaa, eikä niiden sisältö päivyty.	Käyttäjämäärää ei ole rajoitettu.		HAMK	

Knovel	Englanninkielisiä tekniikan alan e-kirjoja ja hakuteoksia.	Yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu.	Kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa.		
Oppiportti (Duodecim)	Verkko-oppimisympäristö terveydenhuollon ammattilaisille: e-kirjoja, luentoja, verkkokursseja ja testejä. Duodecimin e-kirjat täydentyvät vuosittain uutuuksilla	Yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu.	Kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa.	JKL	- kotimainen - verkko-oppimisympäristö, jossa muutakin kuin e-kirjoja
	Oppiportissa on Duodecimin kustantamia sosiaali- ja terveysalan e-kirjoja. Osa teoksista on päivittyviä.	Ei rajoituksia.	Ei erillistä laina-aikaa.	SAV	- Duodecimin kustantamia e-kirjoja
		Ei yhtäaikaisten käyttäjien rajoituksia. Oppikirjojen artikkeleita voi myös kuunnella. Kirjoja ei voi ladata tietokoneelle tai muille laitteille.		TKU	- kuuntelumahdollisuus mainittu
ProQuest Ebook Central	ProQuestin Ebook Central -alustalla oleva monialainen Academic Complete e-kirjakokoelma sekä yksittäin ostettuja e-kirjoja. Suurin osa e-kirjoista on englanninkielisiä.	Vaihtelee kirjakohtaisesti. Academic Complete -kokoelmaan kuuluvissa e-kirjoissa ei rajoituksia, muissa e-kirjoissa esimerkiksi yhden tai kolmen yhtäaikaisten käyttäjän rajoitus.	Laitteelle ladattavien e-kirjojen laina-aika on joko 2 vuorokautta (1-3 yhtäaikaisten käyttäjän e-kirjat) tai 59 vuorokautta (rajattomien käyttäjämäärien e-kirjat). Selaimessa luettaville e-kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa.	SAV	Laitteelle ladattavien e-kirjojen laina-aika on joko 2 vuorokautta (1-3 yhtäaikaisten käyttäjän e-kirjat) tai 59 vuorokautta (rajattomien käyttäjämäärien e-kirjat). Selaimessa luettaville e-kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa.
Taylor & Francis eBooks	Monitieteinen e-kirjakokoelma.	Suurimmassa osassa e-kirjoista rajoittamaton yhtäaikaisten käyttö. DRM-suojatuissa kirjoissa rajoitettu (1-3 yhtäaikaista käyttäjää).	Ei laina-aikaa.	SAV	
Skillsoft Books ITPro	Englanninkielisiä tietotekniikan ja tietojenkäsittelyn e-kirjoja. Jatkuvasti päivittyvä kokoelma.	Yhtäaikaisten käyttäjien määrää ei ole rajoitettu.	Kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa.	JKL	
VK-kustannus	VK-kustannuksen kustantamia e-kirjoja.	Rajoitettu yhtäaikaisten käyttäjien määrä: kirjasta riippuen 5 tai 10 yhtäaikaista käyttäjää.	Kirjaa voi lukea maksimissaan 8 h kerrallaan.	JKL	- kotimainen - lukuaika max 8 tuntia kerrallaan
	Terveysalan e-kirjoja.	Yhtäaikaisten käyttäjien määrä vaihtelee teoksittain, useimmissa on kahden yhtäaikaisten käyttäjän lisenssi	Laina-aika max. 8 tuntia	SAV	
		E-kirjoja voi lukea 5 tai 10 käyttäjää kerrallaan.	E-kirjoja luetaan selaimessa, erillistä lukuohjelmaa ei tarvita. Lukuaika on 8 tuntia kerrallaan. Lisenssi vapautuu seuraavalle käyttäjälle, kun selain suljetaan	TKU	

VLeBooks	Englanninkielisiä e-kirjoja eri aloilta. Kokoelma sisältää myös aiemmin käytössä olleesta Dawsonera-palvelusta siirretyt e-kirjat.	Kustantajasta riippuen yhden tai kolmen yhtäaikaisen käyttäjän rajoitus. Osassa kirjoista on myös rajaton yhtäaikaisten käyttäjien määrä.	Ei erillistä laina-aikaa selaimen kautta luettaessa. Ladattaessa laitteelle laina-ajaksi voi valita 1-5 vrk. Ladattua kirjaa ei voi palauttaa ennen laina-ajan loppumista.	JKL	Ei erillistä laina-aikaa selaimen kautta luettaessa. Ladattaessa laitteelle laina-ajaksi voi valita 1-5 vrk. Ladattua kirjaa ei voi palauttaa ennen laina-ajan loppumista.
	VLeBooks-palvelussa on e-kirjoja eri aihealueilta englannin kielellä. Savonian kokoelmaan kuuluu noin 350 teosta. E-kirjapalvelussa on noin 70 000 e-kirjaa, joita voi esikatsella.	Vaihtelee kirjakohtaisesti. Joissakin e-kirjoissa ei rajoituksia, toisissa 1-3 käyttäjän rajoitus.	Laitteelle ladattavien e-kirjojen laina-aika on joko 2 vuorokautta (1-3 yhtäaikaisen käyttäjän e-kirjat) tai 7 vuorokautta (rajattomien käyttäjämäärien e-kirjat). Selaimessa luettaville e-kirjoille ei ole erillistä laina-aikaa.	SAV	
VitalSource Explore	VitalSource Explore -käyttöliittymässä on valikoima Pearson-kustantamon englanninkielisiä kurssikirjoja.	E-kirjaa voi toistaiseksi käyttää vain yksi henkilö kerrallaan.	Laina-aika on yksi vuorokausi.	HAMK	

2. YLIOPISTOT

Suomessa toimii 13 yliopistoa [Yliopistot Suomessa - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#).

Tässä selvityksessä on tarkasteltu neljän yliopiston kirjaston tarjoamia verkkokirjapalveluita:

- Itä-Suomen yliopisto [E-kirjojen käyttöohjeita \(Itä-Suomen yliopiston kirjasto\) \(uef.fi\)](#)
- Turun yliopisto [Yleistä - E-kirjat - UTUGuides at Turku University](#)
- Aalto-yliopisto [Tulostaminen, kopioiminen ja lataaminen - E-kirjaopas - LibGuides at Aalto University](#)
- Oulun yliopisto [E-kirjapalvelut - E-kirjat - LibGuides at Oulu University](#)

Huom! punaisella merkityt palvelut ovat kotimaisia.

Taulukkoon koottu saman palvelun erilaiset nimimuodot; eri nimillä tarjottavien palveluiden sisällöissä voi olla eroja.

E-kirjapalvelu /yritys, joka tarjoaa palvelun	Aineiston kuvaus	Yhtäaikaisten käyttäjien määrä	Laina-aika (offline-käyttö)/ käyttöaika	Yliopisto	Lisätietoa/huomioita /arvioita
Alma Talent			Kirjoilla ei ole laina-aikaa. Aikakatkaisu on 1 tunti.	Oulu	- kotimainen Kirjoja luetaan selaimessa. Selaimessa luettavia e-kirjoja voi kuunnella selaimessa.
Booky.fi		15	Kirjat ladataan lukuohjelmaan laina-ajaksi. Laina-aika on 14 vuorokautta. (offline)	Itä-Suomi	- kotimainen
	Sisältää kirjat: • Metsämuuronen, J. (2011). Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä: Tutkijalaitos (4. korjattu laitos.) • Metsämuuronen, J. (2011). Laadullisen tutkimuksen käsikirja (1. uudistettu laitos, e-kirja 1. p.)		Lainattavissa 25 kpl, laina-aika 14 pv.	Oulu	- 2 kirjaa
Bloomsbury Fashion Central & Fairchild Books Interior Design Library		Rajattomasti yhtäaikaisia käyttäjiä		Aalto	
Brill Online	Brill Online sisältää e-kirjoja ja muutaman e-lehden eri tieteenaloilta	Ei rajoituksia samanaikaisten käyttäjien määrässä.		Oulu	
Cambridge Higher Education		Rajaton määrä.		Itä-Suomi	
Cambridge Core ebooks	Turun yliopiston kirjasto on hankkinut kokoelmiinsa yksittäisiä kirjoja Cambridge University	Suurimassa osassa teoksissa yhtäaikaisten käyttäjien määrä on		Turku	- yksittäisiä kirjoja; yksi käyttäjä

	Pressin e-kirjapalvelusta. Mukana on teoksia kaikilta tieteenaloilta.	rajattu yhteen. Volterin tietueessa on tieto rajoituksista.			
	Tietokanta sisältää enimmäkseen Cambridge University Press - kustantamon lehtiä ja kirjoja. Cambridge Core: e-lehtiä ja e-kirjoja eri tieteenaloilta	Ei rajoituksia samanaikaisten käyttäjien määrässä.		Oulu	- tietokanta
ClinicalKey Student	ClinicalKey Student on lääketieteen oppimisolusta, jonka tarkoituksena on vuorovaikutteisesti tukea lääketieteen opiskelua. Tietokanta sisältää kirjoja, videoita ja tiivistelmiä	Yhtäaikaisten käyttäjien määrä on rajoittamaton.		Turku; Oulu	- lääketieteen oppimisolusta
De Gruyter	Turun yliopiston kirjaston kokoelmiin on ostettu De Gruyter Online -palvelun kautta yksittäisiä e-kirjoja. Mukana on aineistoa monilta eri tieteenaloilta	Kirjoja voi lukea yksi käyttäjä kerrallaan.		Turku	- yksittäisiä kirjoja; yksi käyttäjä
		Rajattomasti yhtäaikaisia käyttäjiä		Aalto	- Kokoelmaan voidaan ostaa yksittäisiä kirjoja kaikilta Aalto-yliopiston tutkimus- ja opetusaloilta.
	Sisältää e-lehtiä ja e-kirjoja eri tieteenaloilta	Ei rajoituksia samanaikaisten käyttäjien määrässä		Oulu	
Duodecim Oppiportti	Duodecimin Oppiportti -palvelu on lääketieteen kotimaisten oppikirjojen palvelu.	Kirjoilla on rajoittamaton yhtäaikaisten käyttäjien lukuoikeus.		Turku	- kotimainen - Kirjoilla on rajoittamaton yhtäaikaisten käyttäjien lukuoikeus.
Ebook Central		1, 3 tai rajaton määrä.	[Voi lainata luettavaksi ilman verkkoyhteyttä], paitsi yhden yhtäaikaisten käyttäjien e-kirjoja ja joidenkin yksittäisten kustantajien kaikkia e-kirjoja. Kirjat ladataan lukuohjelmaan laina-ajaksi. Lataaminen edellyttää oman Ebook Central -tilin luomista. Lainaaika on 14 vrk (kirjat joilla rajaton määrä yhtäaikaisia käyttäjiä) tai 7 vrk (kirjat joilla 3 yhtäaikaista käyttäjää). E-kirjoja voi olla käyttäjää kohden ladattuna enintään 10 kerrallaan. (offline)	Itä-Suomi	
	Ebook Centralin kautta Turun yliopistolle on hankittu sekä kirjapaketteja, että yksittäisiä e-kirjoja.	Kirjojen yhtäaikaisten käyttäjien määrä vaihtelee yhdestä rajoittamattomaan. Lukuoikeuden määrän näet kun avaat hakemasi kirjan tietueen.		Turku	sekä kirjapaketteja että yksittäisiä e-kirjoja
		Kirjasta riippuen yksi/ kolme/ rajattomasti yhtäaikaisia lukijoita TAI Lukuoikeusmalli		Aalto	- Kirjasta riippuen yksi/ kolme/ rajattomasti yhtäaikaisia lukijoita - lukuoikeus-malli

		(Non-Linear access model) Lukuoikeus-mallissa kullekin e-kirjalle on ostettu 12 kuukauden tilauskaudeksi tietty määrä käyttöoikeutta, tavallisimmin 325 lainapäivää. Kun käyttöoikeus on kulutettu loppuun, e-kirja joko poistetaan kokoelmasta väliaikaisesti tai käyttöoikeutta ostetaan lisää riippuen kirjan hinnoittelusta.			
EBSCO eBooks		1, 3 tai rajaton määrä.	Laina-aika on 1-7 vuorokautta. (offline)	Itä-Suomi	
	EBSCO eBook Collection on monitieteinen e-kirjalusta, josta on hankittu osa TY:n käyttöön.	Suurimpaan osaan Turun yliopiston kokoelmaan hankituista kirjoista on rajoittamaton yhtäaikaisten käyttäjien määrä, mutta osassa on sallittu vain 1 tai 3 yhtäaikaista käyttäjää. Yhden yhtäaikaisen käyttäjän kirjat ovat luettavissa vain verkossa.		Turku	
Ellibs		1-200.	Kirjat ladataan lukuohjelmaan laina-ajaksi. Laina-ajaksi on valittavissa 14 vuorokautta tai 10 minuuttia. (offline) Varauksen voi jättää niihin kirjoihin, jotka ovat luettavissa selaimessa. Kun kirja on siirtynyt edelliseltä lainaajalta varaajalle luettavaksi, siitä ilmoitetaan sähköpostitse.	Itä-Suomi	- kotimainen
			Kirjan voi tallentaa omalle koneelle tai mobiililaitteelle laina-ajaksi 1 vrk tai 7 vrk.	Turku	
		Yhden yhtäaikaisen käyttäjän lisenssi. Kun kirja on toisen asiakkaan käytössä, lukee kirjan tiedoissa <i>Kaikki lainausoikeudet ovat käytössä.</i>	Kirja ladataan luettavaksi yhdeksi tai seitsemäksi vuorokaudeksi. Laina-ajan päätyttyä e-kirja sulkeutuu automaattisesti eikä kirjaa voi enää lukea	Aalto	
Elsevier, Springer		Rajaton määrä.		Itä-Suomi	
HeinOnline	HeinOnline tarjoaa oikeustieteen aineistoa	Samanaikaisten lukijoiden määrää ei ole rajattu.		Turku	

	useissa eri alatietokannoissa				
IGI Global sisältää muutaman e-kirjan ja e-lehden eri tieteenaloilta		Ei rajoituksia samanaikaisten käyttäjien määrässä.		Oulu	
InfoSci - computer science and technology	InfoSci - computer science and technology sisältää pääsyt noin 2000 e-kirjaan IGI Global-alustalla. Aineisto koostuu pääasiassa tietojenkäsittelytieteen, tietotekniikan ja tekniikan alojen aineistoista.	Rajoittamaton yhtäaikaisten käyttäjien määrä		Turku	
Karger E-books	Karger E-books tietokanta keskittyy lääketieteen aineistoihin.	Yhtäaikaisten käyttäjien määrä on rajoittamaton.		Turku	
Kauppakamari Tieto		Ei rajoituksia samanaikaisten käyttäjien määrässä.		Oulu	- kotimainen
Knovel Academic	Knovel on pääasiassa tekniikan ja insinööritieteiden aineistojen kokotekstitietokanta. Tietokannassa on sekä e-kirjoja, että interaktiivisia muokattavia taulukoita ja grafiikkaa.			Turku	- kokotekstitietokanta (sis. myös muuta kuin e-kirjoja)
Springer	SpringerLinkin kautta voi Turun yliopiston tunnuksesta lukea yli 48 000 e-kirjaa. Monitieteisen tietokannan pääpaino on tekniikan, luonnontieteen ja lääketieteen aloilla.			Turku	
Wiley Online Library	Wiley Online Libraryn kautta on ostettu Turun yliopiston kokoelmaan sekä kirjapaketteja että yksittäisiä kirjoja.			Turku	
VitalSource Explore		Määrä vaihtelee kirjakohtaisesti yhdestä rajattomaan	Laina-aika on 1 vrk. (offline)	Itä-Suomi	
Books@Ovid	Lääketieteen, hoitotieteen ja farmakologian aineistoja sisältävästä Books@Ovid palvelusta on Turun yliopiston käyttöön hankittu yksittäisiä e-kirjoja, sekä pysyvästi aineistot:	Kirjapaketteihin kuuluvien teosten kohdalla yhtäaikaisten käyttäjien määrä on rajoitettu yhteen. Yksittäisten ostojen kohdalla rajoitukset on merkattu jokaisen kirjan kohdalla Volteriin erikseen		Turku	
O'Reilly Safari Learning platform: Academic edition	tietotekniikka, kauppatieteet, digitaalinen media, informaatioteknologia, ohjelmointi, matematiikka E-kirjojen lisäksi oppimisalustalla on videoita (yli 30 000 tuntia), case-aineistoja, äänikirjoja ja itseopiskelumateriaaleja.	Rajattomasti yhtäaikaista käyttäjiä		Aalto	- oppimisalusta - äänikirjat mainittu

Oxford Academic	sisältää Oxford University Press -kustantamon e-lehtiä ja e-kirjoja	Ei rajoituksia samanaikaisten käyttäjien määrässä.		Oulu	
Sage Research Methods	Sisältää SAGE:n menetelmäkirjallisuutta: • Kirjoja • Sanakirjoja • Ensyklopedioita • Artikkeleita • Videoita • Little Green Books -sarja (Quantitative Applications in the Social Sciences) • Little Blue Books -sarja (Qualitative Research Methods)	Rajattomasti yhtäaikaista käyttäjiä		Aalto	- myös muita aineistoja kuin kirjoja
Skillsoft Books ITPro	sisältää e-kirjoja ja äänikirjoja tietotekniikasta ja taloustieteestä	Ei rajoituksia samanaikaisten käyttäjien määrässä		Oulu	
SPIE	SPIE Digital Library sisältää noin 460 SPIE Pressin kirjaa.	Rajattomasti yhtäaikaista käyttäjiä		Aalto	
Springer	Aihealueet: business, economics, computer science, engineering, chemistry, materials science	Rajattomasti yhtäaikaista käyttäjiä		Aalto	
	SpringerLink eBooks sisältää e-kirjoja eri tieteenaloilta.	Ei rajoituksia samanaikaisten käyttäjien määrässä.		Oulu	
Taylor & Francis eBooks	Kokoelmaan voidaan ostaa yksittäisiä kirjoja kaikilta Aalto-yliopiston tutkimus- ja opetusaloilta.	Rajattomasti yhtäaikaista käyttäjiä	Rajattomasti yhtäaikaista käyttäjiä	Aalto	- yksittäisiä e-kirjoja
	Taylor & Francis Online eBooks sisältää e-kirjoja eri tieteenaloilta.	Kirjoilla ei ole laina-aikaa eikä rajoituksia samanaikaisten käyttäjien määrässä.		Oulu	
Thieme MedOne Education	Thieme MedOne Education sisältää lääketieteen kuvastoja ja oppikirjoja sekä videoita ja kuvia. Kuvia voi siirtää PowerPoint-esitykseen.			Oulu	- oppimisolusta
Wiley	E-kirjakokoelmaan ostetaan kirjoja kaikilta Aalto-yliopiston tutkimus- ja opetusaloilta			Aalto	
	Wiley Online Library on monitieteinen kokotekstitietokanta. Tietokanta sisältää Wiley-kustantamon e-lehtiä ja e-kirjoja.	Ei rajoituksia samanaikaisten käyttäjien määrässä.		Oulu	
VLeBooks		Kirjasta riippuen yksi/ kolme/ rajattomasti yhtäaikaista lukijointa TAI Lukuoikeusmalli (Credit -malli)		Aalto	ks. amk:t

		Lukuoikeusmallissa kullekin e-kirjalle on ostettu 12 kuukauden tilauskaudeksi tietty määrä käyttöoikeutta, tavallisimmin 325 lainapäivää. Kun käyttöoikeus on kulutettu loppuun, e-kirja poistetaan kokoelmasta väliaikaisesti			
VLeBooks sisältää pienen valikoiman e-kirjoja eri tieteenaloilta.		Yhtäaikaisten käyttäjien määrä vaihtelee kirjoittain ja on yhdestä muutamaan kymmeneen	Download: Kirjat ovat ladattavissa Adobe Digital Editions - lukuohjelmaan. Laina-aika on yleensä 1, 2 tai 5 päivää.	Oulu	
VitalSource Explore		Kirjakohtaisesti rajattu määrä yhtäaikaisia lukijoita		Aalto	
	VitalSource Explore sisältää valikoiman e-kirjoja eri tieteenaloilta. Tietokanta sisältää Pearson-kustantamon kirjoja.	Open Book: Ei laina-aikaa eikä samanaikaisten käyttäjien määrän rajoituksia. Borrow: Samanaikaisten käyttäjien määrä vaihtelee kirjoittain. Laina-aika on yleensä 1–28 päivää.		Oulu	

Kirjastojen sivuilla olevia tietoja e-kirjapalveluiden käyttämisestä ym. (esimerkki)

- Helsingin yliopiston e-kirjapalveluista ei löydy tässä tarvittavaa tietoa, ei tietoa laina-ajasta eikä käyttäjien määrästä
- Jyväskylän yliopistossa e-aineistot ovat tietokanta-nimellä
- Jyväskylän amk:

”Käyttäjien on noudatettava aineistojen lisenssisopimusten mukaisia käyttöehtoja. Tutustu Jamkin kirjaston e-aineistoja koskeviin käyttöehtoihin alla.

Tarkemmat käyttöehdot voit tarkistaa palveluntarjoajan sivuilta. Ota yhteyttä kirjastoon epäselvissä tapauksissa.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijat, opettajat ja muu henkilökunta voivat käyttää kirjaston e-aineistoja (e-kirjoja, artikkeli- ja muita tietokantoja) Jamkin verkossa, johon on myös

etäkäyttömahdollisuus. Muut asiakkaat pääsevät Jamkin verkon ulkopuolelta vain vapaisiin ja maksuttomiin aineistoihin; maksullisia aineistoja voi käyttää vain kirjaston tiloissa. Tutustu Jamkin tietoverkon käytösääntöihin alla.

Kirjasto on tehnyt aineistojen tuottajien kanssa sopimukset, joissa määritellään aineistojen käyttöoikeudet. Kansallisen elektronisen kirjaston kautta hankitun aineiston käyttöoikeudet kerrotaan FinELibin sivuilla.

E-kirjat: Kirjasto on hankkinut yli 250 000 e-kirjaa eri aloilta. E-kirjoja hankitaan monilta eri toimittajilta joko suurina kirjapaketteina tai yksittäisinä kirjoina. Siksi e-kirjojen käyttöoikeudet, käyttötavat, laina-ajat ja vaaditut lukuohjelmat vaihtelevat. Joitain e-kirjoja voi lukea monta käyttäjää yhtä aikaa, joitain vain yksi lukija kerrallaan. Tarkemmat tiedot eri e-kirjapalveluista ja niiden käytänteistä ja tarvittavista lukuohjelmista saat klikkaamalla kunkin e-kirjapalvelun nimeä vasemmalla olevasta listauksesta.”

- HAMK: E-kirjoista / Kirjasto hankkii e-kirjoja HAMKin opiskelijoiden ja henkilökunnan käyttöön useiden e-kirjapalveluiden kautta. E-kirjojen ominaisuudet, käyttötavat ja käyttöehdot vaihtelevat eri palveluissa. Osa e-kirjoista on ladattavissa omalle laitteelle, osa on luettavissa vain selaimessa. Osa e-kirjoista on lainattavia ja laina-ajat vaihtelevat. Myös yhtäaikaisten käyttäjien lukumäärä voi olla rajoitettu.

Helsingin yliopiston kirjasto: E-kirjapalvelut aakkosittain (esimerkki)

[E-kirjapalvelut aakkosittain | Helsingin yliopiston kirjasto | Helsingin yliopisto \(helsinki.fi\)](#)

[AccessNeurology](#)
[ACLS Humanities E-Book](#)
[Alma Talent Fokus](#)
[Alma Talent Verkkokirjahylly](#)
[Booky e-kirjapalvelu](#)
[Brepols Periodica & Miscellanea Online](#)
[Brill](#)
[Cabi](#)
[Cambridge Core](#)
[Cambridge Histories Online](#)
[CEFAEL: Collections de l'Ecole francaise d'Athenes en ligne](#)
[De Gruyter](#)
[Duodecim Oppiportti](#)
[Ebook Central \(Proquest\)](#)
[Ebsco](#)
[ECCO - Eighteenth Century Collections Online \(Gale\)](#)
[ECCO - Eighteenth Century Collections Online TCP](#)
[Edilex](#)
[Edita](#)
[EEBO - Early English Books Online](#)
[Ellibs](#)
[Elsevier \(ScienceDirect\)](#)
[Elsevier eLibrary](#)
[Elgar Online](#)
[HeinOnline](#)
[Kandidaattikustannus](#)
[KauppakamariTieto - Juridiikka](#)
[Knovel](#)
[MITCogNet](#)
[OECDiLibrary](#)
[OvidSP](#)
[Oxford Handbooks Online](#)
[Oxford Scholarship Online](#)
[PalgraveConnect](#)
[SAGE Research Methods Online](#)
[Springer](#)
[Suomen laki -hakupalvelu](#)
[Taylor & Francis](#)
[Thesaurus Linguae Graecae](#)
[Wiley Online Library](#)
[VLeBooks](#)